

[Johs. Christiansen.]

at indføje dødsstraffebestemmelsen i den militære straffelov. Jeg er helt enig med ministeren i, at dødsstraf ikke bør anvendes under normale forhold. Om bestemmelserne så uden videre lader sig overflytte, er naturligvis straks en anden sag. Principielt er jeg modstander af dødsstraf. Man vil sige, at man under krig eller truende udsigter dertil dog virkelig må kunne anvende dødsstraf på soldater og andre, der gør sig skyldige i krigsforræderi, spionage, pligtstridig kapitulation, overløben til fjenden o. lign. Erfaringen viser imidlertid med utallige eksempler, at sådanne forbrydelser finder sted under alle krige til trods for de pågældendes viden om, at straffen er døden, hvis de bliver grebet, d. v. s. at den præventive virkning, man tillægger dødsstraffen, ikke forefindes. Den præventive virkning er ikke nok, det viser eksemplerne. Men er bibeholdelsen af denne straffeform da ikke ensbetydende med, at vi bare opretholder et stykke barbarisme? Hvis det er tilfældet, synes jeg, det er en meget tvivlsom gevinst for et kultursamfund. Jeg vil meget håbe, at der under udvalgsarbejdet bliver lejlighed til en ny og meget grundig overvejelse angående hele denne side af det foreliggende lovforslag.

Det ærede medlem hr. Hans Hækkerup mente, at der i Norge ikke har været større meningsforskelle med hensyn til indførelse af dødsstraf. Mine informationer går i en anden retning. Jeg beder om formandens tilladelse til et citat. Det er fra et af Norges største venstreblade, „Bergens Tidende“, som skrev:

„Så vidt vi skjønner er justiskomiteen inne på den tanke å gå imot proposisjonen på dette punkt“

— altså med hensyn til dødsstraffen — „og å samle alle bestemmelser om dødsstraff i den militære straffelov.“

Bladet skriver videre:

„...så lenge krig ikke er brutt løs, er den vesenlige oppgave for norsk rettspraksis å hevde humaniteten, å kjempe mot den mentalitet som avler voll. Her er ikke henrettelser noe anbefalelsesverdige middel.“

Det tyder på, at man også i Norge har haft sine store betænkeligheder med hensyn til spørgsmålet om dødsstraffen. Jeg tror mere på demokratiets indre værd og egen-skaber som effektive forsvarsmidler overfor landssvigere, end jeg tror på yderliggående straffeparagraffer med dertil hørende stort politiopbud. Demokratiske idealer har den livsvane at vantrives i politistatliggende om-

givelser. Man kunne spørge, om demokratiet overhovedet burde møde vold med vold. Gandhi mente det ikke, og i dag er hans store fædreland et statssamfund, som mange af de bedste iblandt os ser hen til med forventning om, at gensidig fordragelighed mellem folkene engang skal afløse de nuværende tilstande. Jeg ved meget vel, at vi i den ulvetid, vi lever i, tøver med at forlade os på Gandhis filosofi og metoder, men jeg tror, vi har godt af at holde hans eksempel for øje, måske ikke mindst under et lovgivningsarbejde som det, vi har med at gøre her.

Det er heller ikke min mening at ville gå i enkeltheder med hensyn til de enkelte paragraffer ved denne lejlighed. Med hensyn til § 101 er det min opfattelse, at den formentlig trænger til en noget anden affattelse, og det samme gælder § 114, stk. 2, idet det ved en umiddelbar betragtning forekommer mig, at den foreslåede straffesamme ikke står i noget rigtigt forhold til farligheden af den forbrydelse, som stykket omhandler.

Der er navnlig en enkelt paragraf, som jeg vanskeligt kan forbigå i tavshed. Det er § 129 a, presselovparagraffen, der nu foreslås affattet således:

„Stk. 1. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år straffes den, der offentliggør bevidst usande gengivelser eller falske citater af meddelelser om faktiske forhold fremsat i retsmøder eller givet i rigsdagens, kommunale eller offentlige råds eller myndigheders møder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der bevidst usandfærdigt offentligt tillægger regeringen eller nogen anden offentlig myndighed en handling, som den ikke har foretaget, eller bevidst usandfærdigt giver en villedende fremstilling af de omstændigheder, hvorunder den har handlet.“

Der er intet område, hvor demokratiet mere end her bør betænke sig både en og to gange med hensyn til at foretage straffetlige indgreb. Der er intet område, hvor man bør udvise denne varsomhed stærkere end overfor det, der omhandles her. Ytringsfriheden er selve hovedhjørnestenen i vort demokratiske hus. Hvis dele af denne sten bortsprænges, kommer man efter min mening i den situation, at folkestyret røkkes i sin grundvold.

Det er i sig selv klart, at pressen og dens mænd skal følge sandheden, men det vil blot altid være forbundet med store vanskeligheder at fastslå, at eventuelle afvigelser fra det, som myndighederne forstår ved